

www.oljan.fo

Jan Müller

11 - 04 - 2013

Løgmaður- Arktis styrkja Føroyar á uttanríkispolitiska pallinum

Tað er ikki hvønn dag, at landsins myndugleikar fáa kærkomin tilmæli frá arbeiðsbólkum, sum snúgva seg um at menna okkara vinnumøguleikar og at fáa føroyingar at støðast í Føroyum og at flyta heimaftur eftir lokna útbúgving. Hetta hendi í vikuni, tá fyrst Johan Dahl, vinnumálaráðharri fekk handað frágreiðing um vaksandi og hóttandi fólkafráflytingina, og løgmaður fekk handað frágreiðing um føroysku móguleikarnar í Arktis. Tað var tí heldur ikki so løgið, at løgmaður á samkomu fyrrapartin samantvinnaði hesar báðar frágreiðingarnar og helt fyri, at tað er heppið og sigandi, at tær koma um somu tíð og somu leið, tí tær skulu vera við til at gera tað enn meira livandi á hesum klettum í framtíðini ikki bert hjá núverandi men eisini hjá komandi ættarliðum. Kaj Leo Holm Johannessen, sum tók ímóti frágreiðingini Føroyar eitt land í Arktis, frá samskiparanum av arbeiðinum, Margrethu Nónklett, helt fyri, at hetta er eitt verk, sum er væl úr hondum greitt og sum nú kann vera grundarlag undir einum breiðum orðaskifti í lögtinginum og í samfelagnum annars. Eiga geva Arktis størri ans Hóast Føroyar sum so liggja í útjaðaranum á stóra arktiska økinum, so metti løgmaður kortini, at vit føroyingar eiga at geva tí nógv størri ans, at vit eru ein partur av Arktis. So hóast tað eru onnur, sum kanska halda, at vit ikki eiga at hava nakran serstakan leiklut, so metti løgmaður beint tvørturímóti, at vit eru og skulu framhaldandi vera ein livandi partur av Arktis við teimum móguleikum og avbjóðingum, sum hetta økið bjóðar. At Arktis hevur stóran heimspolitiskan týdning helt løgmaður ein av fundunum í Arktiska Ráðnum í Grønlandi nøkur ár herfyri bar boð um, tí sjálvur amerikanski uttanríkisráðharrin ynskti at mæta. Tá fekk man fyrstu ferð eina politiska fatan av, hvussu stóran týdning tað arktiska økið veruliga hevur politiskt, eisini fyri tey stóru londini og ikki minst fyri tey londini, sum liggja uttanfyri og sum royna at gerast partur av Arktiska Ráðnum, segði

Løgmaður og helt fyri, at ikki øll eru so fegin um, at vit sum eitt lítið land eru ein virkin partur av Arktiska Ráðnum. Vit skulu gera alt fyri at blíva verandi í tí Arktiska Ráðnum. Tað hevur sera stóran týdning fyri okkum, og tað hevur ikki minst týdning at samskifta hetta úteftir. Hetta gav at bíta á stórveldafundi á oljuráðstevnuni ONS í Stavanger í fjør, tá kort yvir Arktis útilokaði Føroyar, og tá mátti eg sum Føroya løgmaður gera vart við, at Føroyar eru partur av Arktis. Soleiðis noyðast vit alla tíðina at gera vart við okkara lut og gættu í hesum økinum, segði løgmaður. Standa saman Løgmaður helt fyri, at tey bæði álitini um fólkaøkstur og um Arktis geva føroyskum politikarum móguleika at standa saman. Hetta álitid skal vera við til at undirbyggja okkara lokalu strategi í mun til tað felags strategi vit hava í kongaríkinum, og eg vóni, at hetta eisini fer at gera, at bæði føroyingar flest og útlendingar fáa eina betri fatan av, at Føroyar eru eitt land í Arktis. Hetta kann so eisini vera ein kærkomin móguleiki at styrkja um okkara leiklut á tí uttanríkispolitiska pallinum, segði løgmaður. Hann metti eisini, at framtíðin fer at skapa stórar og nýggjar vinnumóguleikar hjá føroyingum, og hesar eiga vit at troyta. Her sipaði hann m.a. til nýggju siglingarleiðirnar í Arktis og at gera Føroyar til ein útgerðarmiðdepil í Norðuratlantshavi. Tilmæli í frágreiðingini eru mong tilmæli og teirra millum eru m.a. hesi: - Føroyar eiga miðvíst at raðfesta luttøku í Arktiska Ráðnum. - At arbeiða fyri einari munadyggari skipan av arktiska samstarvinum, so smáu londini og samfeløgini, sum hava heimstað í arktiska økinum, kunnu luttaka á fullgóðan hátt. - At virka fyri, at arbeiðsgongdin í donsku sendinevndini er skipað á ein hátt, so at sjónarmiðini hjá øllum trimum londum verða hoyrd. - At røkja og menna eitt felags stev við londini í útnorðuri um arktiska samstarvið. - At brúka luttøkuna í Arktiska Ráðnum til at styrkja beinleiðis samstarv og samskifti við øll limalondini, felagsskapirnar fyri upprunafólk og eygleiðarnar. - At virka fyri, at Føroyar gerast partur av tingmannasamstarvinum um Arktis. - At gera vart við føroyska serfrøði og føroysk sjónarmið í arktiskum høpi, m.a. við at luttaka á viðkomandi ráðstevnum um arktisk viðurskifti. Aftrat hesu eigur at verða gjørt meira kunningartilfar á enskum um Føroyar og føroysk áhugamál Serfrøðingarbólkur Tað er Uttanríkisdeildin á Løgmannsskrivstovuni, sum hevur staðið fyri arbeiðinum, og eftir ætlan skal løgtingið hava aðalorðaskifti um frágreiðingina. Í sambandi við útgreiningina útpeikaði løgmaður í fjør ein serfrøðingabólk við hesum fólki at ráðgeva og vera partur av arbeiðinum: Martia Rasmussen, stjóri í Vinnuhúsinum, Jan Müller, stjóri í Føroya Oljuídnaðarbólki, Annika Sølvará, stjóri í Granskingarráðnum, Ólavur Gregersen, stjóri á Syntesu, Jákup Mørkører, samskipari á Fiskivinnugransking, Fiskimálaráðið og Vilhjálmur Gregoriussen, stjóri á Vinnuháskúlanum. Samskipari av arbeiðinum hevur verið Margretha Nónklett, fulltrúði á uttanríkisdeildini á Løgmannsskrivstovuni. Myndir: Margretha Nónklett frá Uttanríkisdeildini á Løgmannsskrivstovuni handar Kaj leo Johannessen, løgmanni álitid um Arktis. Margretha Nónklett saman við Marjun Hanussardóttir, løgmannsstjóra Stjórin í FOÍB, Jan Müller, sum hevur verið við til at gera frágreiðing um Føroyar og Arktis, saman løgmanni á samkomuni í Tinganesi fyrrapartin. Frá samkomuni í Tinganesi, tá